

1

Kraljevstvo Sakya, 563. g. pr. n. e.

Jednoga prohladnog jesenjeg jutra kralj Suddhodana okrenuo se u sedlu kako bi promotrio bojno polje. Bila mu je potrebna slaba točka koju bi iskoristio i bio je uvjeren da mu je neprijatelj ostavio jednu. Uvijek mu je ostavljao. Osjetila mu nisu opažala ništa drugo. Krici ranjenih i umirućih pojačavali su se zbog promuklih glasova njegovih časnika, koji su izvikivali zapovijedi i zazivali božju pomoć. Razdirano konjskim kopitima i slonovskim nogama, rasijecano okovanim kotačima kola, tlo je krvarilo kao da je sama Zemlja smrtno ranjena.

“Još vojnika! Želim još vojnika, odmah!”

Suddhodana nije čekao da ga netko poslušaju. “Ako itko na dometu moga glasa pobjegne, osobno ću ga ubiti!”

Vozači kola i pješadija napredovali su prema kralju, izmučene prilike toliko prljave od borbe da su mogli biti demijurzi stvoreni od blata s polja.

Suddhodana je bio ratnički kralj, a o njemu je najvažnije znati sljedeće: podlegao je zabludi da je bog. Prija polaska u rat sa svojom bi vojskom kleknuo u hramu i molio, ali nije vjerovao u božansku pomoć. Ostavljajući vrata prijestolnice za sobom, Suddhodana se sa žaljenjem osvrnuo i još jednom pogledao dom. Ali, kako je putovanje od Kapilavastua odmicalo, njegovo se raspoloženje mijenjalo. Kad je stigao do bojnog bolja, kaos i mirisi koji su doprli do njegovih nosnica - slame i krvi, oznojenih vojnika i umirućih konja - ponijeli su Su-

ddhodanu u posve drugi svijet. Potpuno su ga preplavili uvjerenjem da poraz za njega nije moguć.

Bitka s kojom je bio suočen nije bila njegovo djelo. Ravi Santhanam, ratni vođa sa sjevera uz granicu s Nepalom, neočekivano je napao jednu od Suddhodaninih trgovačkih karavana. Suddhodana je gotovo istog trena započeo s odmazdom. Premda je neprijatelj imao prednost uzvišenog položaja i poznatog terena, Suddhodanine su sile nepokolebljivo prodirale u njegovo područje. Konji i slonovi gazili su mrtve, ali i žive koji su pali, preslabi da bi umaknuli. Suddhodana je svojega konja doveo blizu trbuha propetog slona, za dlaku izbjegavši teška stopala koja su se spuštala prema tlu. Životinja je podivljala kad se nekoliko strijela zabilo u nju.

“Želim novi red kola, zbijeni red!” Vidio je gdje je neprijateljska prva crta iscrpljena i spremna popustiti. Još desetak bojnih kola izašlo je pred pješake. Okovani kotači klepetali su po tvrdom tlu. Iza vozača kola stajali su strijelci koji su odapinjali strijele prema neprijateljskoj vojsci.

“Načinite pokretni zid”, viknuo je Suddhodana. “Želim probiti njihovu liniju”.

Njegovi vozači bili su prekaljeni borci, otvrdnuli i nemilosrdni. Suddhodana je polagano jahao ispred njih ne obazirući se na blizinu borbe. Tiho je progovorio. “Bogovi nalažu da kralj može biti samo jedan. Ali, kunem vam se da ja danas nisam bolji od običnog pješaka, a vi ste dobri poput kraljeva. Svatko je dio mene. Dakle, što kralju preostaje reći? Samo dvije riječi, ali one dvije koje vaša srca žele čuti: *pobjeda i kući!*” Tada ih je ošinuo zapovijedu, kao bičem.

“Svi zajedno - pokret!”

Obje su vojske s kricima pojurile u bitku poput suprotstavljenih oceana. Nasilje je Suddhodani donijelo osjećaj zadovoljstva. Mač mu se zavrtio kad je jednim udarcem čovjeku rasjekao glavu. Njegova je vojska napredovala, a ako bogovima bude po volji, a moralo im je biti po volji, neprijateljska će sila popuštati, leš po leš, sve dok Suddhodanini pješaci ne prodru u njezine redove kao čvrsto zbijen klin koji klizi po neprijateljevoj krvi. Kralj bi se nasmijao svakome tko bi porekao da je on u samom središtu svijeta.

Suddhodaninu su kraljicu u to vrijeme na nosiljci nosili kroz duboku šumu. Bila je trudna deset mjeseci što je, prema astrolozima, bio znak da će dijete biti neuobičajeno. Ali, za kraljicu Mayu ništa nije bilo neuobičajeno osim tjeskobe koja ju je okruživala. Odlučila je otputovati k majci kako bi ondje rodila.

Suddhodana je nije želio pustiti. Bilo je uobičajeno da trudnice odlaze kući kako bi ondje rodile. Ali, on i Maya bili su nerazdvojni. Namjeravao joj je uskratiti tu mogućnost sve dok ga ona, na svoj prostodušan način, nije pred okupljenim dvorom zamolila za dopuštenje. Kralj javno to nije mogao zabraniti svojoj kraljici, unatoč svim opasnostima koje je ta mogućnost podrazumijevala.

“Tko će te pratiti?” upitao je s prizvukom strogosti, želeći je zastrašiti i odvratiti od toga nerazborito odvažnog plana.

“Moje žene.”

“Žene?”

Podignuo je ruku u nevoljkom pristanku. “Dobit ćeš nekoliko muškaraca, kojih se budem mogao odreći.” Maya se nasmiješila i povukla. Suddhodana nije želio raspravljati s njom jer je njegova supruga za njega bila zagonetka. U njoj nije mogao probuditi strah od opasnosti. Materijalan svijet bio je poput tanke opne po kojoj je klizila, kao što mušica klizi po jezeru ne prekidajući površinsku napetost vode. Stoga je ovaj svijet mogao dodirnuti Mayu, ganuti je ili povrijediti, ali je nikada nije mogao promijeniti.

Kraljica je Kapilavastu napustila dan prije vojske. Kumbira, najstarija dvorska dama, jahala je na čelu povorke koja se kretala kroz šumu. Malobrojnu povorku činilo je šest vojnika prestarih za služenje na bojnopolju, na šest kljuseta preslabih za nasrtanje na neprijatelja. Za njima su išla četvorica koji su, skinuvši cipele radi lakšeg svladavanja kamenitog puta, na ramenima nosili resama i kuglicama ukrašen palankin, a u njemu mladu kraljicu. Skrivena iza lelujavih svilenih zavjesa, Maya je bila tiha; samo bi povremeno prigušeno zastenjela kad bi se koji nosač spotaknuo i naglo zatresao nosiljku. Na začelju su bile tri mlade dvorske dame koje su ispod glasa gundale jer moraju hodati.